

Asia C-377/21**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

21.6.2021

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:Cour du travail de Mons (työoikeudellisten asioiden ylioikeus,
Belgia)**Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:**

15.6.2021

Valittajat, jotka olivat alun perin asian vastaajina:

Ville de Mons (Monsin kaupunki, Belgia)

Zone de secours Hainaut – Centre (Hainaut'n keskustan
pelastuslaitos)**Vastapuoli, joka oli alun perin kantajana:**

RM

1. Oikeusriidan kohde ja tiedot

- 1 RM otettiin 1.4.2001 työhön kokoaikaiseksi ammattipalopelastajaksi Ville de Monsin (Monsin kaupunki, Belgia) palvelukseen ja hänet on otettu samaan työhön 1.1.2015 Zone de secours Hainaut-Centren (Hainaut'n keskustan pelastuslaitos) palvelukseen; Zone de secours Hainaut-Centre perustettiin palopelastuspalvelujen uudelleenjärjestelyn yhteydessä. RM oli ollut Ville de Mouscronin (Mouscronin kaupunki, Belgia) palveluksessa osa-aikaisena vapaaehtoisena palopelastajana 1.1.1982–31.7.2002, jolloin hän myös työskenteli ajoittain autonkuljettajana tai vartijana.
- 2 Kun Ville de Mons ja myöhemmin Zone de secours Hainaut-Centre laskivat RM:n palvelusajaksi luettavaa työkokemusta, ne ottivat lähinnä huomioon yhtäältä, että RM oli tosiasiallisesti työskennellyt osa-aikaisena vapaaehtoisena palopelastajana 811 tuntia eli 3 kuukautta ja 17 päivää, ja toisaalta ne ottivat huomioon

merkityksellisenä työkokemuksena jaksot, jolloin RM oli työskennellyt autonkuljettajana ja vartijana ja jotka otettiin huomioon enintään kuuden vuoden palvelusaikaa vastaavana määränä.

- 3 RM on riitauttanut tämän laskelman ja vaatii, että huomioon otetaan koko aika, jolloin hän toimi osa-aikaisena vapaaehtoisena palopelastajana, eli 1.1.1982–31.7.2002, eli 20 vuotta ja 7 kuukautta. Esitettyään huomautuksen, joka ei menestynyt, 15.4.2016, hän nosti kanteen tribunal du travail du Hainaut, division de Monsissa (Hainaut'n työoikeudellisten asioiden alioikeus, Belgia, Monsin toimipaikka), 23.5.2016.
- 4 Tribunal du travail du Hainaut, division de Mons, antoi 25.2.2019 tuomion, jolla se lähinnä vahvisti, että RM:n palvelusajaksi oli laskettava ajalta 1.1.1982–31.7.2002 20 vuotta ja 7 kuukautta, ja totesi, että tämä kausi oli laskettava mukaan ottamatta huomioon sitä, kuinka paljon RM oli tosiasiallisesti tehnyt työtä, ja että siitä oli vähennettävä jo muulla perusteella huomioon otettu työkokemus (kuusi vuotta työkokemusta kuorma-autonkuljettajana ja työskentely ammattipalopelastajana 1.4.2001–31.7.2002). Lisäksi kyseinen tuomioistuin totesi, että vaatimus korvauksen maksamisesta oli vanhentunut siltä osin kuin maksamattomia palkkoja vaadittiin maksettavaksi ajalta ennen 15.4.2011 (viisi vuotta ennen 15.4.2016 esitettyä huomautusta).
- 5 Ville de Mons ja Zone de secours Hainaut-Centre esittivät 16. ja 20.4.2020 valituksensa viimeksi mainitusta tuomiosta.

2. Sovellettavat säännökset

A. *Unionin oikeus*

Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE), julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) ja Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY) tekemästä osa-aikatyötä koskevasta puitesopimuksesta 15.12.1997 annettu neuvoston direktiivi 97/81/EY (jäljempänä myös osa-aikatyötä koskeva puitesopimus)

- 6 Puitesopimuksen 2 lausekkeessa, jonka otsikko on ”Sovellettamisala”, määrätään seuraavaa:

”1. Tätä sopimusta sovelletaan osa-aikatyöntekijöihin, joilla on laissa, työehtosopimuksessa tai kussakin jäsenvaltiossa voimassa olevissa käytännöissä määritelty työsopimus tai työsuhde.”
- 7 Puitesopimuksen 4 lausekkeessa, jonka otsikko on ”Syrjimättömyyden periaate”, määrätään seuraavaa:

”1. Osa-aikatyöntekijöihin ei pelkästään osa-aikaisuuden perusteella saa soveltaa epäedullisempia työehtoja kuin vastaaviin kokoaikaisiin työntekijöihin, ellei erilainen kohtelu ole perusteltua asiallisista syistä.

2. Silloin kun se on tarkoituksenmukaista, sovelletaan pro rata temporis -periaatetta.

3. Jäsenvaltiot ja/tai työmarkkinaosapuolet antavat tämän lausekkeen täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt ottaen huomioon eurooppalaisen lainsäädännön sekä kansallisen lainsäädännön, työehtosopimukset ja käytännöt.

4. Jäsenvaltiot, sen jälkeen kun ne ovat kuulleet työmarkkinaosapuolia kansallisen lainsäädännön, työehtosopimusten tai käytäntöjen mukaisesti, ja/tai työmarkkinaosapuolet voivat asiallisista syistä tarvittaessa asettaa erityisten työehtojen piiriin pääsyn edellytykseksi palvelusaikaa, työn kestoa tai työansioita koskevia vaatimuksia. Osa-aikaisten työntekijöiden pääsyä erityisten työehtojen piiriin koskevia arviointiperusteita olisi tarkasteltava määrääjain ottaen huomioon 4 lausekkeen 1 kohdassa tarkoitetun syrjimättömyyden periaatteen.”

B. Belgian lainsäädäntö

Ammattijäseniksi työhön otettujen julkisten pelastuslaitosten vapaaehtoisten jäsenten aiemman palveluksen huomioon ottamista palvelusajan laskemisessa koskevista yleisistä säännöistä 20.3.2002 annettu, 9.4.2002 voimaan tullut kuninkaan päätös (arrêté royal du 20 mars 2002 fixant les dispositions générales relatives à la valorisation des services antérieurs accomplis par des membres volontaires des services publics d'incendie recrutés en tant que membres professionnels)

Kuninkaan päätöksen 1 §:ssä määrätään, että ammattipalopelastajien palkanlaskennassa otetaan huomioon palvelusaika, joka vastaa vuosia, jotka he ovat olleet julkisen pelastuslaitoksen palveluksessa vapaaehtoisina palopelastajina.

20.3.2002 annetun kuninkaan päätöksen muuttamisesta 2.6.2006 annettu kuninkaan päätös (arrêté royal du 2 juin 2006 modifiant l'arrêté royal du 20 mars 2002)

Kuninkaan päätöksen 1 §:ssä täsmennettiin nimenomaisesti, että edellä mainittua sääntöä palvelusajan vastaavuudesta sovelletaan viran puolesta vain henkilöstöön, joka on otettu palvelukseen 9.4.2002 alkaen ja että julkiset pelastuslaitokset voivat soveltaa sitä henkilöstöön, joka on otettu palvelukseen ennen 9.4.2002.

Ville de Monsin muuta kuin opetushenkilöstöä koskevat hallinnolliset ja palkkasäännöt

8 Sääntöjen 13 §:ssä määrätään seuraavaa:

”Palvelusaikaa pelastuslaitoksen vapaaehtoisena työntekijänä ei oteta huomioon, kun työntekijä nimitetään pelastuslaitoksen ammattijäseneksi.”

9 Sääntöjen 13 a §:ssä (joka on lisätty em. 20.3.2002 annetun kuninkaan päätöksen muuttamisesta 2.6.2006 annetun kuninkaan päätöksen perusteella) määrätään lähinnä seuraavaa:

Pelastuslaitoksen ammattijäsenten palkanlaskennassa otetaan 1.7.2007 alkaen huomioon palvelusaika, joka vastaa vuosia, jotka he ovat olleet julkisen pelastuslaitoksen palveluksessa vapaaehtoisina työntekijöinä, seuraavien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti:

1. jos työntekijä on otettu palvelukseen ennen 9.4.2002: pro rata -periaatteen mukaisesti sen mukaan, kuinka paljon työntekijä on tosiasiallisesti ollut työssä (tosiasialliset työtunnit per vuosi);
2. jos työntekijä on otettu palvelukseen 9.4.2002 tai sen jälkeen: ottamatta huomioon tosiasiallisesti suoritettun työn määrää.

3. Asianosaisten kannat

A. RM

10 RM väittää, että koko se aika, jonka hän on ollut vapaaehtoisena palopelastajana, on otettava huomioon palvelusajana eikä palvelusaikaa ole tältä osin laskettava pro rata -periaatteen mukaisesti sen mukaan, kuinka paljon hän on tosiasiallisesti ollut työssä. Kyseisen palveluskauden ottaminen huomioon pro rata -periaatteen mukaisesti sen mukaan, kuinka paljon hän on tosiasiallisesti ollut työssä, merkitsee koko-aikaisten ja osa-aikaisten työntekijöiden perusteetonta erilaista kohtelua.

11 Tästä seuraa, että RM:n palvelusaikaa laskettaessa on otettava huomioon koko se aika, jonka hän työskenteli vapaaehtoisena palopelastajana, eli 20 vuotta ja 7 kuukautta ajalta 1.1.1982–31.7.2002.

B. Valittajat

12 Valittajat väittävät, että RM:n palvelusaika on vahvistettu sovellettavan säännösten mukaisesti, kun otetaan huomioon, että hänet otettiin palvelukseen koko-aikaiseksi ammattipalopelastajaksi 1.4.2001. Ville de Monsin muuta kuin opetushenkilöstöä koskevien hallinnollisten ja palkkasääntöjen 13 a §:ssä määrätään erityisesti, että jos työntekijä on otettu palvelukseen ennen 9.4.2002,

työvuodet vapaaehtoisena palopelastajana otetaan huomioon palvelusajan laskemisessa pro rata -periaatteen mukaisesti sen mukaan, kuinka paljon työntekijä on tosiasiallisesti ollut työssä (tosiasialliset työtunnit per vuosi).

- 13 Koska RM on nyt kokoaikatyössä, hän ei voi vedota osa-aikatyöntekijöitä koskevaan lainsäädäntöön.
- 14 Toissijaisesti valittajat ehdottavat, että asiassa esitetään unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö, joka koskee osa-aikatyötä koskevan puitesopimuksen ja erityisesti sen 4 lausekkeen tulkintaa.

4. Cour du travail'n (työoikeudellisten asioiden ylioikeus, Belgia) näkemys

- 15 Se, että RM on otettu kokoaikatyöhön, ei suinkaan estä häntä vetoamasta – kun on kyse hänen palkkansa kannalta merkityksellisestä palvelusajasta, jonka perusteella hänen palkkaluokkansa määräytyy – osa-aikatyöntekijöitä koskevaan lainsäädäntöön sen ajan osalta, jolloin RM on ollut osa-aikatyössä.
- 16 Vapaaehtoiset palopelastajat kuuluvat selvästi osa-aikatyötä koskevan puitesopimuksen soveltamisalaan kyseisen puitesopimuksen 2 lausekkeen nojalla, koska heillä on kansallisessa lainsäädännössä määritelty työsuhde.
- 17 Osa-aikatyöntekijöiden palkanlaskennassa huomioon otettavan palvelusajan määrittäminen kuuluu osa-aikatyötä koskevan puitesopimuksen työehtoja koskevan 4 lausekkeen soveltamisalaan.
- 18 Asiassa on joka tapauksessa tulkittava osa-aikatyötä koskevan puitesopimuksen 4 lauseketta.
- 19 Tässä tilanteessa cour du travail hyväksyy valittajien toissijaisen vaatimuksen ja esittää unionin tuomioistuimelle jäljempänä muotoillun ennakkoratkaisukysymyksen.

5. Ennakkoratkaisukysymys

- 20 Cour du travail esittää seuraavan kysymyksen:

Onko Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE), julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) ja Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY) tekemästä osa-aikatyötä koskevasta puitesopimuksesta 15.12.1997 annetulla neuvoston direktiivillä 97/81/EY täytäntöön pannun puitesopimuksen 4 lauseketta tulkittava siten, että se ei ole esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan kokoaikaisten ammattipalopelastajien palkanlaskennassa merkityksellisenä palvelusaikana otetaan huomioon kyseisen henkilön osa-aikainen työskentely vapaaehtoisena palopelastajana sen mukaan, kuinka paljon työtä kyseinen henkilö on tehnyt, eli pro rata temporis -periaatteen mukaisesti

henkilön tosiasialliset työtunnit, eikä koko ajanjaksoa, jonka aikana kyseiset työtunnit on tehty?

TYÖASIAKIRJA